

Tartu linna transpordi arengukava 2012–2020 muutmisettepanekud

5.1. Maakasutuse planeerimine ja transpordipoliitika

Ettepanek	Põhjendus
1. Täiendada meetme 1.3. „Säästvat liikumiskäitumist soodustava parkimiskorralduse kujundamine“ esimese tegevuse sõnastust järgmiselt: „Pargi ja kõnni“ ning „Pargi ja sõida“ süsteemi loomine ja juurutamine (sh parkimismajade rajamise uuring ja parkimismajade rajamine kesklinna piirkonda).“	Vajadus on ohjata liikluskoormust kesklinnas, mille üheks võimaluseks on parkimisvõimaluste laiendamine kesklinna lähiümbruses.
2. Lisada meetmesse 1.3. „Säästvat liikumiskäitumist soodustava parkimiskorralduse kujundamine“ järgmised tegevused: <ul style="list-style-type: none"> • „Tasuta avalike parklate rajamine (Vaksali tn pikendus, Pikk tn, Vene tn); • Jalgrattaradade rajamine parkimise piiramise arvelt.“	Tartu kesklinna piirkonna liikluskoormus on aasta-aastalt kasvanud. Vajadus ohjata kasvavat liiklusvoogu ühelt poolt ja soov parendada jalgratturite ning jalakäijate liikumistingimusi teiselt poolt tingivad vajaduse pöörata senisest suuremat tähelepanu parkimiskorraldusele ja sealhulgas ka uute parkimisvõimaluste loomisele kesklinna piirkonnas.
3. Lisada meetme 1.5. „Liiklusalaste uuringute ja liikluskorraldusvahendite inspekterimise teostamine“ esimese tegevuse all olevasse uurimisvajaduste loetelusse järgmine tegevus: „ - katusealuse liikluslinnaku (sh libedaraja) rajamise võimaluste väljaselgitamine koostöös erasektoriga.“	Linnaliiklus on iga aastaga muutumas tihedamaks, stabiilselt lisandub jalgrattureid ja tulenevalt kasvab ka liiklusohlike olukordade arv. Üheks olulisimaks teguriks turvalise liikluskeskkonna kujundamisel on liikluskultuuri arendamine. Erasektor on mitmel juhul näidanud üles huvi koostööks liikluslinnaku (aastaringelt kasutatav) rajamisel.

5.2. Erinevate transpordiliikide arendamine

Ettepanek	Põhjendus
4. Muuta meetme 2.1. „Ühistranspordi teenuse kvaliteedi ja kasutatavuse tõstmine“ teise tegevuse sõnastust järgmiselt: „Ühistranspordi (raudtee, maaliinide ja linnaliinide) terminalide rajamise ja ühendamise alusuuringute ja arhitektuurikonkursside korraldamine ning	Tartus puudub täna keskne bussipeatus (bussiterminal), mis võimaldaks kiiret ja turvalist ümberistumist reisijatele. Saksa teadlaste poolt on läbi viidud uuring Tartu bussiliinide kohta ja esitatud ettepanekud liinivõrgu muutmiseks, mis eeldab keskse bussiterminali rajamist. Sobivaim koht selleks

projekteerimine;“	oleks linna keskus (nt Riia tänavale kahe kaubamaja vahelisele alale). Uus liinivõrk võimaldaks tihendada busside sõidugraafikuid ja vedada senisest enim reisijaid väiksema arvu bussidega.
<p>5. Lisada meetmesse 2.1. „Ühistranspordi teenuse kvaliteedi ja kasutatavuse tõstmine“ järgmised tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Alusuuringute korraldamine elektri- ja elektriühriidbusside kasutuselevõtu otstarbekuse hindamiseks; • Sobivusel elektri- ja elektriühriidbusside soetamine ja kasutuselevõtt Tartu linnaliinidel; • Munitsipaalsete bussidepoo rajamine.“ 	<p>Elektritranspordi peetakse üheks peamiseks lahenduseks tuleviku linnatranspordis. Elektribusse on katsetatud mitmel pool maailmas (sh ka Eestis, Tallinnas) ja tulemused on olnud üldiselt positiivsed. Linnamajanduse osakonnal on head sidemed Helsingis asuva tehnikainstituudiga VTT, kes korraldab Soome riigi tellimisel elektribusside katsetusi. Saadud teavet on lubatud ka Tartule jagada. Soov on võtta järgmisel hankeperioodil (alates 2017. a) kasutusele Tartu linnaliinidel lisaks gaasibussidele ka elektribusse või elektriühriidbusse. Seoses sellega on vaja läbi viia erinevaid uuringuid (tasuvus, otstarbekus, kasutustsükkel, kasutatud akude taaskasutamine). Meie lähimate naabrite (Soome, Rootsi) kogemus ning samuti linnamajanduse osakonna transpordikorraldajate kogemus näitab, et omavalitsusel on otstarbekas omada ise bussiparki ja seonduvat taristut. Taoline korraldus võimaldab paindlikult reageerida transpordivajaduste muutumisele ning võtta kasutusele uusi ja säästlikke tehnoloogiaid.</p>
<p>6. Täiendada meetme 2.2. nimetust ja sõnastada see järgmiselt: „Kergliikluse arendamine ning kergliiklust propageerivate kampaaniate, koolituste ja ürituste korraldamine“</p>	<p>Meetme nimetuse muutmine on tingitud vajadusest viia meetme nimetus kooskõlla meetme sisuga.</p>
<p>7. Asendada meetme 2.2. „Kergliiklust propageerivate kampaaniate, koolituste ja ürituste korraldamine“ neljas tegevus „Jalgratate renditeenuse hankimine“ järgmise tegevusega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Rattaringluse projekti arendamine“ 	<p>Meetmest soovitakse välja jätta jalgratate renditeenuse hankimine, kuna selle asemel on otstarbekas arendada rattaringluse projekti. Kõnealune projekt on arendamisel pilootprojektina koostöös Eesti riigiga.</p>
<p>8. Muuta meetme 2.3. „Jalakäijate ja jalgratturite liikumistingimuste parandamise võimaluste väljatöötamine“ teise tegevuse sõnastust järgmiselt: „Jalgratta- ja jalgteede ning nende sõidutee ületuskohtade inspekteerimine, rekonstrueerimiskava väljatöötamine, planeerimine ja projekteerimine.“</p>	<p>Olemasolevad jalgratta- ja jalgteed ei taga alati ohutut ja sujuvat liikumisvõimalust jalakäijatele ning jalgratturitele. Kõrged äärekivid, liikluskorralduslike meetmete puudumine või ebapiisavus on peamisteks ja levinuimateks tõketeks.</p>

<p>9. Lisada peatükki 5.2. „Erinevate transpordiliikide arendamine“ uus meede 2.6 koos järgnevate tegevustega: „2.6. “Elektromobiilsuse arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektromobiilsuse edendamise tegevuskava koostamine; • Teadlikkuse tõstmine elektromobiilsusest (infopäevad linnakodanikele ja ettevõtetele, info kodulehel); • Elektrijalgrataste ja -rollerite kasutamise soodustamine (jalgrattahoidlate rajamine koos e-jalgrataste ja e-rollerite laadimisvõimalustega, kasutajaäpi loomine).“ 	<p>Elektrisõidukite tehnoloogia on viimastel aastatel kiirelt arenenud ja sellega seoses on ka kasvanud elektrisõidukite arv. Linnavalitsuse käsutuses olevad elektrisõidukid on ennast tõestanud heast küljest. Ainsaks puuduseks võib pidada mõnevõrra vähest läbisõitu ühe laadimiskorraga ning sõidukite kõrget soetusmaksumust. Lähiaastatel võib eeldada akutehnoloogiates positiivseid arenguid, mis toob endaga kaasa sõidukite hinna languse ja läbisõidu suurenemise. Elektrisõidukeid (sh elektribusse) peetakse üheks peamiseks alternatiiviks tulevikus käesoleval ajal laialdaselt levinud sisepõlemismootoritega sõidukite asemel linnatranspordis.</p>
---	--

5.3. Tänavavõrk

Ettepanek	Põhjendus
<p>10. Lisada meetme 3.1. „Jalgsi käimist ja jalgrattakasutust soodustava infrastruktuuri rajamine ja korrastamine“ viienda tegevuse loetelusse järgmiste jalgratta- ja jalgteede rajamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> „- Kroonuaia sild - Emajõe äärne - Aruküla tee - Tartu vald jalgratta- ja jalgteed; - Näituse tn ja Ilmatsalu tn äärne jalgratta- ja jalgteed; - Kesklinn - Annelinn - Luunja vald jalgratta- ja jalgteed; - Raudtee tn - Laseri tn - Aardla tn jalgratta- ja jalgteed; - Riia tn - Kabeli tn - Ülenurme tn jalgratta- ja jalgteed; - Vaksali jaamahoone ühendamine jalgratta- ja jalgteega Riia, Näituse ja Veski tänavatega; - Anne tn - Kadaka tn - Jaama tn - Jaamamõisa tn - Peetri tn - Kasarmu tn jalgratta- ja jalgteed; - Sõpruse pst - Põhja pst jalgratta- ja jalgteed; - Ihaste jalgratta- ja jalgteed (Vana- ja Uus-Ihaste ühendus Tartu linnaga Lammi tee 	<p>Vastavalt Tartu koalitsioonileppele tuleb lähematel aastatel rajada tartlaste liikumistingimuste parandamiseks ja keskkonnamõju vähendamiseks linnatranspordis 100 km jalgratta- ja jalgteid. Uued teed aitavad parandada jalgratturite ning jalakäijate liikumisvõimalusi linna keskuse ja äärelinna vahel. Ühtlasi parandatakse ühendusvõimalusi Tartu lähivaldadega. Turvalised ja kiired ühendused võimaldavad minimeerida liiklusohete ning suurendada jalgratturite ja jalakäijate osakaalu linnaliikluses. Kavandatavad objektid teenivad lisaks ka rekreatsiooni eesmärgi.</p>

<p>kaudu ja Luunja vallaga Lõuendi tn - E. Wiiralti tn - J. Koorti tn kaudu);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehase tänava (Kesk tn - Tähe tn) jalgratta- ja jalgtee; - Vaksali tn - EMÜ - Waldorfkool (Vaksali tn) jalgratta- ja jalgtee; - F. R. Kreutzwaldi tn - Veski tn - Filosoofi tn - Aida tn - Turu tn jalgratta- ja jalgtee; - Vabaduse pst (Lai tn - Raekoja plats) jalgrattarada; - Kroonuaia tn - Sauna tn jalgrattarada; - Vanemuise tänava jalgrattarada; - Võru tänava (Riia tn - Tehase tn) jalgrattarada; - Annelinna ja Maarjamõisa linnaosa (Sõpruse sild - Õne tn) ühendav jalgrattarada; - Kalevi tänava (Riia tn - Õne tn) jalgrattarada.“ 	
<p>11. Lisada meetmesse 3.1. „Jalgsi käimist ja jalgrattakasutust soodustava infrastruktuuri rajamine ja korrastamine“ järgmised tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Raudtee eritasandiline ristumine jalgratturitele ja jalakäijatele Riia - Vanemuise tn vahelisel alal Lembitu tn sihis; • Emajõe paremkalda promenaadi väljaarendamine; • Ühesuunaliste tänavate muutmise jalgratturitele kahesuunaliseks; • Jalgrattaradade rajamine või piirkiiruse vähendamine (liikluse rahustamine) kergliiklejate jaoks olulistel tänavatel; • Jalgrattaliiklust teenindava taristu arendamine (pumbad, loendurid, hoolduskeskused, parkimismajad, jalgrattakapid, jalgrattahoidjad). • Tartu linna jalgrattaliikluse arengusuundade (taristu, koolitus, teavitustöö) väljatöötamine“ 	<p>Lisaks ühendustele on vajalik tagada ka jalgrattaliiklust teenindav taristu – pumbad, teeninduskeskused, jalgrattahoidjad jm. Oluline on pöörata tähelepanu raudteeületuse võimaluste loomisele.</p> <p>Jalgrattaga- ja jalgsi liiklejate olukorra parandamiseks on võimalik mitmel puhul ka kasutada efektiivsemalt ära olemasolevaid tänavaid, muutes sealseid liiklustingimusi. Sellisel moel on võimalik suhteliselt lihtsate vahenditega luua lisavõimalusi kergliiklejatele ning parandada liiklusohutust. Seoses jalgrattaliikluse teema aktuaalsusega on kerkinud viimasel ajal korduvalt esile vajadus dokumendi järele, milles oleksid ühte koondatud jalgrattaliikluse arendamise põhimõtted.</p>

<p>12. Lisada meetme 3.3. „Olemasolevate sildade, põhi- ja jaotustänavate renoveerimine“ teise tegevuse loetelusse järgmine tegevus: „- Turu tn vasakpoolse kõnnitee rekonstrueerimine jalgratta- ja jalgteeks (Riia tn - Tehase tn);“</p>	<p>2014. aastal rajati Idaringtee koosseisus kergliiklustee Ihastest Turu tänavani. 2015. aastal korrastatakse kergliiklustee Turu tänavaga ääres, lõigus Ringtee tn – Tehase tn. Järgmise loogilise sammuna on kergliiklustee pikendamine Tehase tänavast kuni kesklinnani, mis loob jalgratturitele ja jalakäijatele võimaluse liigelda turvaliselt kesklinnast Ringtee tänavani ja sealt edasi Ihastesse.</p>
---	--

Keskkonnamõju

Ettepanek	Põhjendus
<p>13. Lisada meetme 4.3. „Keskkonnateadlikkuse edendamine ja keskkonnainfo kättesaadavuse parandamine“ teise tegevuse loetelusse: „- sõiduki teadliku ja ökonoomse kasutamise käsiraamatu koostamine.“</p>	<p>Üheks olulisimaks transpordi arengukava eesmärgiks on keskkonnasaaste vähendamine linnaliiklusest. Selleks on kavandatud mitmeid meetmeid. Praktika näitab, et lihtsate vahenditega (säästlik sõidustiil) on võimalik märkimisväärselt vähendada mootorsõiduki poolt välisõhku paisatavate heitgaaside hulka ning samas vähendada ka müra põhjustatud keskkonnakoormust. Tasakaalukam sõidustiil võimaldab lisaks keskkonnohoiule tõsta liikluskultuuri ja parandada liiklusohutust. Säästva sõidustiili propageerimiseks on vajalik vastava käsiraamatu koostamine.</p>